



Dodatak o trgovanju br. 1

Definicije

HRVATSKA BURZA ELEKTRIČNE ENERGIJE d.o.o.

DEFINICIJE

Ovaj dokument sadrži definicije pojmova pisanih velikim početnim slovom u Pravilima trgovanja:

Banka za namiru	banka u kojoj je CROPEX otvorio Račun za namiru i Depozitne račune.
Bankarska garancija	garancija na prvi poziv koja se izdaje i koju CROPEX prihvaća kao Sredstvo osiguranja za obveze Člana prema CROPEX-u.
Blok nalog	"Sve ili ništa nalog" na Dan unaprijed tržištu koji, u ovisnosti o Granici količine Blok naloga, pokriva minimum tri (3) uzastopna sata koje Član odredi. Na Unutardnevnom tržištu "Sve ili ništa nalog" pokriva jedan (1) ili više uzastopnih sati. Član određuje početno i završno vrijeme bloka.
Cijena na Dan unaprijed tržištu	cijena određena u odnosu na svako Razdoblje isporuke kao posljedica Izračuna cijene na Dan unaprijed tržištu.
Cijena naloga	cijena koju je Član koji daje Ponudu za kupnju spreman platiti ili po kojoj je Član koji daje Ponudu za prodaju spreman pristati na prodaju u odnosu na pojedini Nalog, već prema slučaju.
Cjenovni korak	par vrijednosti Cijene naloga i Količine energije na krivulji Naloga na Dan unaprijed tržištu između (i uključujući) gornje i donje Granice cijene Naloga.
Cjenovni raspon	cjenovni raspon na Dražbi koji određuje CROPEX u skladu s čl. 2.3. Pravila Dan unaprijed tržišta.
CROPEX-ova tržišta	tržišta za Trgovanje Proizvodima sklapanjem ugovora o trgovini električne energije s fizičkom isporukom. CROPEX-ova tržišta sastoje se od Dan unaprijed tržišta i Unutardnevnog tržišta, kojima upravlja CROPEX.
Član	osoba koja je s CROPEX-om sklopila valjani Ugovor o članstvu za Trgovanje na bilo kojem CROPEX-ovom tržištu koji proizvodi pravne učinke.
Dan isporuke	neprekinuti niz Sati isporuke koji počinje u 00:00 CET nekog kalendarskog dana i završava u 24:00 CET istog kalendarskog dana, tako da se početak Dana isporuke podudara s vremenom na kraju prethodnog Dana isporuke.
Dan unaprijed tržište	ima značenje opisano u čl. 1.2.a. Općih uvjeta.

Dan izdavanja računa	Radni dan banke kada CROPEX Članovima izdaje račune i samoizdane račune. Na Dan unaprijed tržištu, dan Dražbe na kojem je zaključena Transakcija za koju se izdaje račun/samoizdani račun. Na unutardnevnom tržištu, dan nakon Dana isporuke za Transakciju za koju se izdaje račun/samoizdani račun. Ako Dan izdavanja računa pada na dan koji nije Radni dan banke, Dan izdavanja računa biti će sljedeći Radni dan banke.
Dan(i) namire	Radni dan(i) banke kako je navedeno u Specifikaciji proizvoda, a na koji odnosno koje će biti provedena Namira.
Dan(i) trgovanja	kalendarski dan(i) na koji odnosno na koje su CROPEX-ova tržišta otvorena za Trgovanje.
Definicije	ovaj dokument koji je sadržan u Dodatku o trgovanju br. 1 Pravila trgovanja i koji čini sastavni dio svakog Ugovora o članstvu.
Depozitni račun	novčani račun koji je CROPEX otvorio kod Banke za namiru u svoje ime i za svoj račun za svakog Člana, na kojem se drži položen novčani depozit pojedinog Člana kao Osiguranje u novcu.
Dodaci o trgovanju	dokumenti koji nose naziv Dodaci o trgovanju u kazalu Pravila trgovanja – Općih uvjeta, tj. Definicije, Pravila CROPEX-ovih tržišta (sadrže Pravila dan unaprijed tržišta i Pravila unutardnevnog tržišta), Specifikacija proizvoda, Pravila kliringa i namire, Pravila ponašanja na tržištu i Iznos naknada; koji svi čine sastavni dio Pravila trgovanja.
Dražba	mehanizam koji se koristi na Dan unaprijed tržištu za podnošenje Naloga i izračun volumena i cijene za isporuku i preuzimanje električne energije unutar određenog Razdoblja isporuke.
ETS	CROPEX-ov sustav za elektroničko Trgovanje na CROPEX-ovim tržištima, uključujući dan unaprijed i unutardnevnu trgovačku platformu.
Godišnja tehnička naknada	Naknada za trgovanje koju CROPEX godišnje naplaćuje Članovima za korištenje sustava svakog CROPEX-ovog tržišta na kojem Član sudjeluje.
Granica cijene naloga	maksimalna ili minimalna granica Cijene naloga.
Granica količine Blok naloga	granica količine svakog Blok naloga, koja je određena u Specifikaciji proizvoda za svako CROPEX-ovo tržište.
Granica maksimalne cijene	tehnička gornja granica cijene u Cjenovnom rasponu.
Granica minimalne cijene	tehnička donja granica cijene u Cjenovnom rasponu.

Granica odstupanja	Odstupanja u cijeni koja je potrebno oduzeti ili dodati važećem rasponu u vezi s Pogreškama u trgovanju, kao što je određeno u Pravilima trgovanja
Granica trgovanja	granica koja se utvrđuje pomoću iznosa u novcu unutar koje Član može stavljati Ponude za kupnju u Sustav trgovanja na Dan trgovanja, kako odredi CROPEX sukladno Pravilima trgovanja.
HRVATSKA BURZA ELEKTRIČNE ENERGIJE ili CROPEX	HRVATSKA BURZA ELEKTRIČNE ENERGIJE d.o.o., trgovačko društvo sa sjedištem u Zagrebu, Ulica grada Vukovara 284, OIB 14645347149, upisano u trgovački registar hrvatskog Trgovačkog suda u Zagrebu pod matičnim brojem subjekta (MBS) 080914267.
Informacije o transakciji	sve informacije o Nalozima i Transakcijama koje su registrirane ili prijavljene ili priopćene na ETS i/ili TTS sustavu, bez obzira na format, uključujući sva autorska prava, trgovinske tajne, prava vezana za baze podataka i ostala imovinska prava koja se odnose na takve informacije. Neovisno o općenitosti ranije navedenoga, smatra se da pojam Informacije o transakciji uključuje dnevne zaključne cijene i ostale indekse, volumen, neto bilance otvorenih stavki i povijesne vrijednosti koje proizlaze iz Naloga i Transakcija.
Izjave	skup informacija o uvjetima i okolnostima koje daju Članovi i/ili CROPEX u skladu s Pravilima trgovanja i Ugovorom o članstvu.
Iznos naknada	iznos primjenjivih naknada sadržanih u Dodatku o trgovanju br. 6 Pravila trgovanja i koji čini sastavni dio svakog Ugovora o članstvu.
Izračun Cijene na Dan unaprijed tržištu	metodologija određivanja Cijene na Dan unaprijed tržištu i odgovarajuće Količine energije na način kako je predviđeno čl. 4. Pravila dan unaprijed tržišta.
Izvešće o trgovini	izjava CROPEX-a Članovima u skladu s čl. 6.1 Pravila dan unaprijed tržišta.
Jedinica cijene	jedinica cijene koja je navedena u Specifikaciji proizvoda. Cijena Naloga koja je stavljena u Sustav trgovanja mora biti djeljiva s Jedinicom cijene.
Jedinica trgovanja	minimalna količina svakog Proizvoda, na način kako je predviđeno za relevantnu seriju proizvoda. Količina svakog Naloga koji je stavljen u Sustave trgovanja mora biti višekratnik Jedinica trgovanja.
Kliring	proces u kojem CROPEX ulazi u Transakciju između Članova kao središnja Ugovorna strana predmetnim Članovima registracijom Transakcije u CROPEX-ovom sustavu.
Klirinška transakcija	Transakcija utvrđena unutar procesa registracije Konačnih transakcija registriranih za Kliring koja čini osnovu za Namiru.
Količina energije	energija koja će biti isporučena tijekom relevantnog Razdoblja isporuke i koja će se, ako nije navedeno drukčije, smatrati izražena u MW.

Količina isporuke	količina električne energije koja se isporučuje nakon namire Transakcija kao što je dalje predviđeno u Pravilima za kliring i namiru.
Konačna transakcija	Za Transakcije na Dan unaprijed tržištu - Transakcija koja je posljedica završene Dražbe. Za Transakcije na Unutardnevnom tržištu – Transakcija koja je posljedica uparivanja na ETS-u. Konačnu transakciju nije moguće poništiti te Članovi ne mogu povući ili poništiti Naloge koji su upareni u Konačnoj transakciji.
Korisnički Račun	Jedinstveno korisničko ime i lozinka za potrebe spajanja na CROPEX-ov ETS.
Kršenje obveza	ima značenje opisano u članku 9.1. Pravila trgovanja - Opći uvjeti.
MRC	multiregionalno povezivanje dan unaprijed tržišta Europske unije.
MW	jedan milijun (1.000.000) vata.
MWh	energija koja se proizvodi ili troši u iznosu od jednog (1) MW u razdoblju od jednog (1) sata.
Nadzor tržišta	dio Vođenja tržišta nadležan za nadzor sukladnosti s Pravilima ponašanja na tržištu.
Naknada za dodatnog korisnika ili Jednokratna Naknada za dodatnog korisnika	Naknada za trgovanje koju CROPEX naplaćuje Članovima za dodjelu svakog dodatnog Korisničkog Računa.
Naknada za dodatni portfelj ili Jednokratna Naknada za dodatni portfelj	Naknada za trgovanje koju CROPEX naplaćuje Članovima za dodjelu svaki dodatni Portfelj trgovanja.
Naknada za trgovanje	ulazna naknada, godišnja naknada te naknada ovisna o volumenu (Volumna naknada za trgovanje i Volumna naknada za kliring), Godišnja tehnička naknada, Naknada za dodatni portfelj i Naknada za dodatnog korisnika iz Iznosa naknada koje CROPEX obračunava Članovima za Trgovanje na CROPEX-ovim tržištima, sukladno Pravilima trgovanja.
Nalog	Ponuđa za kupnju ili Ponuda za prodaju Proizvoda ili nekoliko Proizvoda koju Član uredno registrira na ETS-u.

Namira	proces kojim CROPEX upravlja Transakcijama na svakom CROPEX-ovom tržištu kroz novčane transakcije koje se provode između CROPEX-a i Članova.
Neto dužnik	Član koji u odnosu na pojedini Dan namire, a na temelju računa, samoizdanih računa i izjava o prijeboju izdanih za sva Trgovanja Člana na CROPEX-ovim tržištima na kojima Član sudjeluje, ima neto financijske obveze prema CROPEX-u.
Neto vjerovnik	Član koji u odnosu na pojedini Dan namire, a na temelju računa, samoizdanih računa i izjava o prijeboju izdanih za sva Trgovanja Člana na CROPEX-ovim tržištima na kojima Član sudjeluje, ima neto financijska potraživanja prema CROPEX-u.
Opći uvjeti ili Pravila trgovanja – Opći uvjeti	dokument CROPEX-a sadržan u Pravilima trgovanja - Opći uvjeti koji čini sastavni dio svakog Ugovora o članstvu.
Operator prijenosnog sustava ili OPS	tijelo odgovorno za upravljanje, osiguranje održavanja i razvoj prijenosnog sustava.
Operator tržišta	društvo odgovorno za organizaciju tržišta električne energije i plina.
Osiguranje u novcu	osiguranje u obliku novčanih depozita na Depozitnom računu.
Osoba odgovorna za kliring	osoba koju Član postavlja kao odgovornu osobu za Kliring i Namiru i koja nastupa kao kontakt osoba za CROPEX u odnosu na Kliring i Namiru na pojedinom CROPEX-ovom tržištu.
Osoba odgovorna za trgovanje	osoba koju imenuje Član, a koja će biti odgovorna za Trgovanje Člana i koja će biti kontaktna osoba za CROPEX u odnosu na Trgovanje na CROPEX-ovim tržištima.
Područje CROPEX-ovih tržišta	zona za trgovanje kojom upravlja Hrvatski operator prijenosnog sustava, ali pojam se koristi kada se odnosi na područje CROPEX-ovih tržišta.
Ponovno otvaranje	dogadjaj kada se, uslijed posebnih okolnosti, Hrvatsko dan unaprijed tržište ponovno otvara za podnošenje Naloga nakon 12:00 sati.
Ponuda za kupnju	Nalog za kupnju.
Ponuda za prodaju	Nalog za prodaju.

Porez na dodanu vrijednost ili PDV	svaki porez na dodanu vrijednost ili sličan porez koji postoji u relevantnoj jurisdikciji, ili zamjenski ili neki drugi porez koji se određuje pozivanjem na vrijednost koja se dodaje Transakciji, ali isključujući zateznu kamatu ili penale.
Portfelj trgovanja	elektronički dokument koji sadrži reference na skup Naloga koje zadaje Član. Portfeljima trgovanja upravlja i održava ih CROPEX.
Potrebna ovlaštenja	sve državne i ostale licence, ovlaštenja, dozvole, suglasnosti, ugovori i ostala odobrenja (ako ih ima) koji su potrebni da bi strana mogla ispunjavati svoje obveze iz Pravila trgovanja u cijelosti i posebno iz Pravila za kliring i namiru u skladu s Primjenjivim zakonom.
Pravila Dan unaprijed tržišta	pravila o Nalozima i Izračunu cijene na Dan unaprijed tržištu u Dodatku o trgovanju br. 2.a Pravila trgovanja i koja čine sastavni dio svakog Ugovora o članstvu u kojem Prilog 1 određuje da se primjenjuju na Trgovanje na Dan unaprijed tržištu.
Pravila ponašanja na tržištu	pravila o ponašanju Člana na CROPEX-ovim tržištima koja su sadržana u Dodatku o trgovanju br. 5 Pravila trgovanja i koja čine sastavni dio svakog Ugovora o članstvu.
Pravila trgovanja	opći uvjeti Ugovora o članstvu koje izdaje CROPEX u bilo kojem trenutku, a kojima se uređuje Trgovanje na pojedinom i svim CROPEX-ovim tržištima, uključujući Dodatke o trgovanju i Ugovore o trgovanju.
Pravila Unutardnevnog tržišta	pravila o Nalozima i Izračunu cijene na Unutardnevnom tržištu u Dodatku o trgovanju br. 2.b Pravila trgovanja i koja čine sastavni dio svakog Ugovora o članstvu u kojem Prilog 1. određuje da se primjenjuju na Trgovanje na Unutardnevnom tržištu.
Pravila za kliring i namiru	pravila za Kliring i Namiru transakcija koja su uključena u Dodatak o trgovanju br. 4 Pravila trgovanja i koja čine sastavni dio svakog Ugovora o članstvu.
Primjenjivi propisi	zakoni i propisi primjenjivi u bilo kojoj mjerodavnoj jurisdikciji, uključujući sve naloge ili presude ili druge odluke nadležnog suda ili Regulatornog tijela u skladu s takvim zakonima i propisima na relevantnom mjestu i u relevantno vrijeme.
Proizvod	svaki Proizvod koji se nudi na bilo kojem CROPEX-ovom tržištu na način da je uvršten u Specifikaciju proizvoda, a pozivanje na jedan Proizvod odnosi se na sve serije proizvoda koje su u Specifikaciji proizvoda navedene kao ista vrsta.
Račun za namiru	transakcijski račun kojeg je CROPEX otvorio kod Banke za namiru u svoje ime i za svoj račun, preko kojeg se obavlja Namira.
Radni dan banke	dan kada su banke u Hrvatskoj otvorene za bankarsko poslovanje.

Razdoblje isporuke	razdoblje koje se sastoji od jednog ili više Sati isporuke.
Razdvajanje	Situacija na Dan unaprijed tržištu u kojoj: a) se proces multiregionalnog povezivanja obustavlja i/ili otkazuje, ili b) su jedna ili više regija ili zona trgovanja isključeni od procesa multiregionalnog povezivanja, dok ostale regije i/ili zone trgovanja ostaju uključene.
Regulatorno tijelo	svaki nadležni odjel, agencija, državno ili drugo tijelo koje ima jurisdikciju nad relevantnom osobom u odnosu na relevantno pitanje.
REMIT	Uredba (EU) br. 1227/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o cjelovitosti i transparentnosti veleprodajnog tržišta energije, kao i njezine buduće promjene ili izmjene i dopune.
Sadržaj	dio Pravila trgovanja koji je kao takav određen i koji sadrži opći sadržaj primjenjivih Pravila trgovanja.
Sat isporuke	jedan sat u Danu isporuke.
Sati trgovanja	vremensko razdoblje tijekom Dana trgovanja kada je relevantni Proizvod otvoren za Trgovanje, na način kako dalje određuje CROPEX sukladno Specifikaciji proizvoda.
Satni nalog	Nalog na Dan unaprijed tržištu u kojem Član navodi količinu koju kupuje ili prodaje prema različitim cjenovnim razinama u skupu Cjenovnih koraka definiranih za određeni Sat isporuke. Sa svakim parom cijene i količine postupa se kao s točkom na Krivulji naloga s linearnom interpolacijom između svakog para.
Specifikacija proizvoda	specifikacija Proizvoda ponuđenih za Trgovanje na pojedinom CROPEX-ovom tržištu koja je sadržana u Dodatku o trgovanju br. 3 Pravila trgovanja i koja čini sastavni dio svakog Ugovora o članstvu.
Sredstvo osiguranja	aranžmani koje je CROPEX izričito prihvatio i koji su kroz Pravila za kliring i namiru prepoznati kao osiguranje za ispunjenje obveza Člana prema CROPEX-u koje proizlaze iz djelatnosti Člana na bilo kojem CROPEX-ovom tržištu, uključujući novčane depozite na Depozitnom računu (Osiguranje u novcu) i Bankarske garancije deponirane ili izdane u skladu s Ugovorom o članstvu i Pravilima trgovanja.
Sustav za kliring	sveukupno svi hardverski i softverski uređaji i sve potrebne komponente za povezivanje mrežnih čvorova koji čine tehničku osnovu za provedbu Kliringa u elektroničkom sustavu.
Teško kršenje obveza	ima značenje opisano u članku 9.2. Pravila trgovanja - Opći uvjeti.

Transakcija	sporazum o kupnji Proizvoda sklopljen uparivanjem Ponuda za kupnju i Ponuda za prodaju na CROPEX-ovim tržištima, kojim Član kupuje ili prodaje Proizvode CROPEX-u ili od CROPEX-a kao središnje Ugovorne strane; neovisno o obliku putem kojeg je takav sporazum sklopljen.
Trgovac	fizička osoba koja je ovlaštena za Trgovanje u ime Člana u skladu s primjenjivim Pravilima trgovanja i Ugovorom o članstvu.
Trgovanje	proces u kojem Članovi ulaze u Transakciju na bilo kojem CROPEX-ovom tržištu putem podnošenja Naloga.
TTS	telefonski sustav CROPEX-a za registraciju Naloga.
Ugovor o članstvu	ugovor koji su sklopili Član i CROPEX-a, a koji je u bitnom pogledu u obliku koji je prikazan u Ugovoru o trgovanju br. 1. iz Pravila trgovanja, kojim se Članu daje pristup Trgovanju na pojedinom CROPEX-ovom tržištu.
Ugovor o izravnom korištenju Depozitnog računa	ugovor sklopljen između Člana i CROPEX-a, u bitnome pogledu u obliku koji je prikazan u Ugovoru o trgovanju br. 3. iz Pravila trgovanja, kojim se CROPEX ovlašćuje prenositi sredstva na ili s Depozitnog računa kako bi namirio svoje zahtjeve u skladu s člankom 4.3.22. Pravila kliringa i namire.
Ugovor o samoizdavanju računa	ugovor sklopljen između Člana i CROPEX-a, u bitnome pogledu u obliku koji je prikazan u Ugovoru o trgovanju br. 2. iz Pravila trgovanja, kojim se CROPEX ovlašćuje na izdavanje računa samome sebi u skladu s člankom 4.2.2. Pravila kliringa i namire.
Ugovor o uslugama podnošenja podataka i izvješćivanja na temelju Uredbe REMIT	ugovor sklopljen između Člana i CROPEX-a, u bitnome pogledu u obliku koji je prikazan u Ugovoru o trgovanju br. 4. iz Pravila trgovanja, kojim se uređuju uvjeti pod kojima CROPEX Članu nudi uslugu podnošenja podataka i izvješćivanja na temelju Uredbe REMIT.
Ugovori o trgovanju	ugovori koji nose naziv Ugovori o trgovanju u sadržaju Pravila trgovanja – Općih pravila, tj. Ugovor o članstvu, Ugovor o samoizdavanju računa, Ugovor o izravnom korištenju Depozitnog računa, Ugovor o uslugama podnošenja podataka i izvješćivanja na temelju Uredbe REMIT.
Ugovorna strana	Član koji ulazi u Transakciju, i CROPEX u svojstvu središnje Ugovorne strane u svim Transakcijama.
Ugovorne strane	CROPEX ili Član.
Unutardnevno tržište	ima značenje opisano u čl. 1.2.b. Pravila trgovanja - Općih uvjeta.
Valuta trgovanja	EUR, u kojima Članovi unose Naloge.

Volumna naknada za kliring	Naknada za trgovanje koja ovisi o volumenu Trgovanja na način naveden u Iznosu naknada, koju CROPEX naplaćuje Članovima za pružanje usluge Kliringa na pojedinom i svim CROPEX-ovim tržištima.
Volumna naknada za trgovanje	Naknada za trgovanje koja ovisi o volumenu Trgovanja na način naveden u Iznosu naknada, koju CROPEX naplaćuje Članovima za omogućavanje Trgovanja na pojedinom i svim CROPEX-ovim tržištima.
Viša sila	nastup događaja koji (i) je izvan razumne kontrole strane na koju utječe i (ii) koji sprječava odnosnu stranu da izvrši jednu ili više svojih obveza koje proizlaze iz Pravila trgovanja ili Pravila za kliring i namiru, (iii) odnosna strana nije mogla prevladati ili spriječiti događaj ili učinak događaja na činidbu odgovarajućih obveza strane te (iv) koji nije mogao biti predviđen u trenutku sklapanja Ugovora o članstvu i (v) nastupio je nakon što je sklopljen Ugovor o članstvu, ali prije dospijeca obveza koje onemogućava. Za potrebe ove definicije, djelovanje Boga ili javnog neprijatelja, djelovanje civilnih ili vojnih vlasti, terorističko ili drugo kazneno djelovanje, građanski nemir, embargo, požari, poplave, radni sporovi, neraspoloživost ili ograničena dostupnost alata za računalnu ili podatkovnu obradu, ili neraspoloživost ili ograničena dostupnost sustava namire ili sustava bankovnog prijenosa, u pravilu se smatraju izvan razumne kontrole ugovorne strane, pod uvjetom da je strana inače postupala na razborit i pažljiv način koji bi se mogao razumno očekivati od odnosne ugovorne strane.
Vođenje tržišta	CROPEX-ovo osoblje koje pruža podršku članovima u Trgovanju na CROPEX-ovim tržištima i koje nadzire CROPEX-ova tržišta.
Vrijeme sklapanja ugovora	Trenutak kada Član koji daje Ponudu za prodaju i Član koji daje Ponudu za kupnju uđu u pravno obvezujuću Transakciju na Unutardnevnom tržištu
Vrsta naloga	Metoda kojom se Nalozi izvršavaju (npr. Sve ili ništa nalog) ovisno o pojedinom CROPEX-ovom tržištu.
Zahtjev za sredstvom osiguranja	poziv CROPEX-a Članu da podnese Sredstvo osiguranja u skladu s Pravilima za kliring i namiru.
Zatezna kamata	kamata koju Član mora platiti ako ne ispuni svoje financijske obveze pravovremeno, a koja iznosi kamatnu stopu koju Primjenjivi propisi predviđaju za slučaj da novčane obveze nisu ispunjene pravovremeno.
Zatvaranje trgovanja	Na Dan unaprijed tržištu – trenutak do kojeg CROPEX na Dan unaprijed tržištu u ETS-u treba zaprimiti Nalog da bi Nalog bio valjan, kao što je predviđeno u Specifikaciji proizvoda. Na Unutardnevnom tržištu – vrijeme završetka Trgovanja pojedinim Proizvodom, kao što je predviđeno u Specifikaciji proizvoda.

Zagreb, 5.11.2019.

Predsjednik uprave
Silvio Brkić

5.11.2019.